

ISAAC VELASCO, REPRESENTANT DE L'MRTA A EUROPA

Text: JOSEP À. ROIG

"L'assalt va ser un crim anunciat"

Isaac Velasco, el rostre del Moviment Revolucionari Tupac Amaru (MRTA) davant del món gràcies a la CNN, avalua, dos mesos després de l'assalt de l'exèrcit peruà, la decisió d'ocupar l'ambaixada japonesa i parla del futur de l'organització armada i del seu país.

Quants presos polítics hi ha de l'MRTA al Perú?
—Són 458 tupacamaristes i hi ha un important nombre de presos de consciència segons Amnistia Internacional i de presos innocents segons les organitzacions jurídiques independents; persones que han estat acusades de pertànyer a Sendero Luminoso o a l'MRTA però que en realitat només són opositors al model neoliberal del règim d'Alberto Fujimori. En total són més de 6.000 presos, una xifra molt alta per a un estat que es diu democràtic.

—Quins eren els objectius de l'assalt a l'ambaixada japonesa?

—Amb l'escamot Édgar Sánchez, la direcció nacional del Tupac Amaru pretenia, en primer lloc, el canvi de política econòmica a un model que done protecció als interessos de la població; en segon lloc, l'alliberament de tots els presos polítics militants de l'MRTA i de totes les persones acusades falsament de pertànyer al moviment subversiu; un tercer punt, era el pagament d'un impost de guerra que es dividiria en dues parts, diners que serien lliurats a l'escamot i queviures que serien repartits entre els sectors més necessitats de la població. Finalment, s'exigia el trasllat dels presos alliberats i dels membres de l'escamot cap a la zona de la selva central on alliberaríem els ostatges.

—Pensava que aconseguirien els objectius o es tractava de donar un colp que posara en escac el govern i l'obligara a negociar?

—En realitat, aquest colp estava destinat a arraconar el règim de Fujimori per tal de facilitar l'obertura democràtica que la població peruana necessita. L'acció

posa el govern entre l'espasa i la paret i l'obliga a negociar. I haguera estat possible tombar el règim si el sectarisme de les organitzacions d'esquerres no haguera impedit de veure el veritable enemic, Fujimori. És comprensible que la dreta, encapçalada per l'ex-secretari general de l'ONU, Javier Pérez de Cuéllar, carregara contra l'MRTA; tot i que després de l'autocolp d'estat del 5 de febrer de 1992, el règim no té legalitat. Però és comprensible perquè ambdós tenen el mateix objectiu: mantenir l'*status quo* i el sistema d'opressió. Tanmateix, les organitzacions d'esquerres també es llançaren contra l'MRTA, sense advertir l'objectiu polític de rerefons, que era crear les condicions perquè el poble peruà i elles mateixes com a organitzacions polítiques pogueren expressar-se lliurement.

—Aleshores, l'objectiu era paraitzar Fujimori i esperar que s'alçaren les organitzacions d'esquerres?

—És evident que nosaltres no tenim prou força per fer caure el règim i calia el consens de les organitzacions d'esquerres que encara subsisteixen després del daltabaix d'aquests darrers anys.

—Incloent-hi l'APRA d'Alan García?

—Incloent-hi l'APRA, que malgrat que és una organització de dreta populista, belluga amplis sectors progressistes. Mire, nosaltres tenim clar que l'enemic és Fujimori i que s'ha d'obrir un espai democràtic. Avui no hi ha ni tan sols premsa d'oposició, ni d'esquerres ni de dretes.

—Hi ha el diari del congressista d'esquerres Gustavo Mohme.

"L'acció de l'ambaixada posa el govern entre l'espasa i la paret, l'obliga a negociar. I hauria estat possible tombar-lo si el sectarisme de les forces d'esquerres no haguera impedit de veure l'enemic: Fujimori."

ARXIU / EFE

—Però, cal llegir-ne els articles! Una cosa que crida l'atenció és que tota l'esquerra del Perú i totes les organitzacions de drets humans que es diuen neutrals qualifiquen l'MRTA de terrorista perquè el govern ho fa. Tots ells concideixen a dir que Fujimori encobreix els esquadrons de la mort i que els militars practiquen el terrorisme d'estat i tanmateix no qualifiquen Fujimori de terrorista. A l'MRTA no se li poden imputar càrrecs de terrorisme perquè sempre compleix la Convenció de Ginebra, tenim estructures de comandament ben definides, en conflicte, els nostres combatents estan perfectament uniformats, porten símbols que els distingeixen de la població civil i duen les armes visibles; a més a més, donem sempre un tracte correcte a la població civil i atenem els presoners de guerra ferits. Quin càrrec de terrorisme se'ns pot imputar?

—Hi hagué contactes abans o després de l'ocupació de l'ambaixada entre l'MRTA i organitzacions d'esquerres com ara el PCR, IU o, fins i tot, l'APRA?

—En aquesta acció, no, perquè per a les forces d'esquerres era creïble el que deia el govern: que l'MRTA no existia, que havia estat derrotat i anihilat. Hi hagué companys d'IU amb els quals conversàrem però ens han vist com fantasmes, sense capacitat de fer política al Perú.

—Arriba un moment en què sembla que Fujimori vol resoldre la crisi amb la negociació. Aleshores, viatja a Cuba, a la República Dominicana... sembla que vol establir ponts de negociació per trobar una solució pacífica.

—Hi havia tantes possibilitats d'eixida política negociada com que es produïra un assalt. Quan Fujimori comença a fer viatges, nosaltres assenyalem que és només turisme, que no existeix voluntat de resoldre el conflicte negociant. Els intents d'intermediació canadencs, les visites als EUA, Regne Unit, Cuba i República Dominicana feren creure molta gent que s'acostava una eixida pacífica. La realitat és que tan sols volia demanar l'autorització dels seus amos per tal de realitzar una intervenció armada. Precisament, en aquestes visites obtingué suport de personal militar anglès. Els viatges a Cuba i a la República Dominicana foren utilitzats per fer creure que s'avançava en una suposada negociació. El que feia Fujimori era guanyar temps per planificar millor l'acció militar. Era un crim anunciat. Avui tots som testimonis del sadisme amb què s'executà l'acció i quines eren les ordres que portava l'escamot de les forces armades que entraren a la residència: no deixar-hi ningú viu.

—Quin paper ha fet l'Església al llarg de la crisi?

—Monsenyor Cipriani és membre de l'Opus Dei, capellà militar i amic personal de Fujimori. La seua funció com a representant del papa no va ser la de garant,

sinó la d'una veu persuasiva en la ment de cada soldat de l'escamot. Tractà de convèncer-los que no hi havia possibilitats, que no havien de resistir. Però tots tenien clar que no podien deixar que continuaren assassinant lentament els companys presos dins les tombes per a vius que són les presons peruanes.

—Tampoc no ha fet una tasca negociadora el representant de la Creu Roja Internacional?

—La Creu Roja Internacional és un organisme sense força suficient. El govern peruà li va prohibir l'accés a les presons i no va fer cap esforç per garantir l'assistència mèdica o alimentària dels nostres militants. Tenim companys empresonats amb càncer al coll uterí i amb greus problemes pulmonars i gastrointestinals que no reben cap tipus d'atenció. Cap defensor dels drets humans s'ha pronunciat sobre això. A més, tothom sap per boca del dictador Fujimori que utilitzà la Creu Roja per introduir micròfons a l'ambaixada.

—Es plantejà l'MRTA la rendició una vegada havia demostrat que tenia capacitat per posar en escac Fujimori?

—L'MRTA no coneix la rendició. Existia la possibilitat de trobar una solució política negociada. Des del principi diguérem que tots els punts que havíem proposat eren negociables. De fet, aconseguírem acords satisfactoris sobre la política econòmica i el pagament d'impostos que, objectivament, Fujimori va complir: la pujada dels salaris, major assistència a les pensions, la sanitat i l'educació públiques... Foren exigències de l'escamot que Fujimori començà a aplicar abans de la intervenció. Òbviament, no podíem canviar la política neoliberal d'un colp, però sí que podíem satisfer les necessitats immediates de la població.

—La política econòmica neoliberal s'aplica amb tot el rigor al Perú. Per tal d'aconseguir-ho, Fujimori ha donat un colp d'estat, ha reformat la Constitució, el poder judicial... els costos socials han estat molt grans, però sembla que encara té suport popular.

—Al Perú, s'intenta aplicar una política econòmica neoliberal des dels setanta. L'any 75 la Junta Militar de Govern comença a aplicar-hi el model, però l'oposició del moviment obrer i popular ho impedeix al llarg dels vuitanta. Als noranta, Fujimori, amb el suport de les forces armades, posa en pràctica el Fujixoc, el neoliberalisme pur i dur, brutal, l'economia peruana en mans del Fons Monetari Internacional. Després, mitjançant reformes polítiques, es trau del mig les forces opositores parlamentàries i amb el terrorisme d'estat fa el mateix amb l'oposició sindical, la camperola i l'armada de l'MRTA. Avui no existeix una oposició seriosa, perquè al Parlament no hi ha recanvi al model neoliberal, és un parlament fet a la seua mesura per ell mateix. En qualsevol cas, la política econòmica del rè-

"L'MRTA sempre compleix la Convenció de Ginebra: té estructures de comandament ben definides, en conflicte, els combatents van uniformats, porten símbols distintius i les armes visibles."

gim no l'ha dissenyada Fujimori, sinó que és part d'un vell projecte de les forces armades anomenat "Perú al 2000". El que passa és que en el model de democràcia que promou el neoliberalisme no està ben vist un govern militar, els EUA i Europa no ho permetrien. L'imperialisme necessitava la cara d'un home civil per aplicar un model neoliberal. Una vegada en el poder, dóna un autocolp d'estat, conculca els drets fonamentals, reestructura el poder judicial, el Congrés... s'aplica el programa "Perú al 2000".

—Durant l'assalt no més va morir un ostatic, el vocal del Tribunal Suprem, Juan Carlos Giusti, precisament un opositor a Fujimori. Com es va produir?

—Aquest fiscal havia lluitat perquè els integrants de l'esquadró de la mort conegut com Grupo Colina foren jutjats pels Tribunals civils i no per la justícia militar. I ho hauria aconseguit si el Parlament no haguera publicat una llei en contra. Giusti s'havia oposat públicament a Fujimori per la reforma de l'aparell judicial. Un altre fet curiós és que Fujimori ha dit que va morir dessagnat; havia rebut impactes de bala, però no l'atengueren fins molt després de finalitzar el combat, que durà 45 minuts. Si els assaltants tenien ordres de no disparar contra els presoners de guerra i van complir les ordres, qui matà el fiscal? Els militars, que li la tenien jurada, el deixaren morir dessagnat en un acte de covardia.

—Després de veure com s'ha resolt la crisi de l'ambaixada, quin camí prendrà l'MRTA?

—La intervenció en l'ambaixada i l'assassinat dels catorze integrants de l'escamot —i parle d'assassinat perquè els companys foren rematats: el comandant Evaristo té 38 trets de 9 mm al cap i Roly Rojas més d'una dotzena— revela un sadisme inimaginable. Ja no hi ha cap possibilitat de solució política negociada, la guerra és total. I és una guerra de llarga durada, una guerra popular i comuna. Encara es discuteix quin as-

—Serà l'MRTA la força aglutinadora de les organitzacions d'esquerres disposades a enfrontar-se a Fujimori?

—Nosaltres som una part de la societat civil. Hi ha altres organitzacions que també en formen part, que estan cridades a complir aquest paper i a les quals sempre hem respectat, però han d'eixir de l'immobilisme en què es troben. Com? Accions com la de l'ambaixada són una possibilitat; l'altra, són les accions polítiques que aïllen el règim de Fujimori.

organització política i som conscients que la crisi que viu el país ha de ser resolta en termes polítics. Ara bé, la política és diàleg, però quan es tanca aquesta possibilitat continua per la via de la confrontació, de la guerra. Cal reforçar la idea amb la força. Nosaltres tenim un projecte polític que té a veure amb la societat civil, amb els sindicats, amb els moviments populars, les comunitats camperoles, les associacions de dones... que tenen l'aspiració de construir al Perú una societat fundada en la justícia social. Però quina força pot garantir això si el Perú té 160.000 soldats i 120.000 policies? Ells són els sostenidors i guardians del model neoliberal. Com pots arrancar el dret a ser tractats com a éssers humans, a tenir accés a la sanitat, a la cultura, a l'educació...? Tens la raó, però no és suficient per enfrontar-te a un estat terrorista, necessites la força del poble organitzat. No hi ha una altra opció.

pecte és prioritari, però és clar que no hi ha condicions per a una solució dialogada a la crisi endèmica del Perú. La població peruana està paralitzada pel terror imposat per Fujimori i una acció militar no pot traure-la d'aquesta dinàmica. L'acció del 17 de desembre va complir el seu objectiu polític, encara que les organitzacions d'esquerres no ho veieren, i permeteren que la població peruana reviscolara. Amb tot i això, hi hagué una manifestació contra la política neoliberal de Fujimori que reuní més de 10.000 persones convocades per un sindicat. Abans del 17 de desembre era impensable perquè no hi havia condicions. Només l'aval de la premsa internacional i l'atenció de tot el món animaren el poble a eixir al carrer. Però és clar que la paralització que produeix el terrorisme d'estat requereix un treball polític més sistemàtic que permeta l'aïllament del règim de Fujimori.

—Aleshores, el model de canvi que busca l'MRTA respon al model acció militar i mobilitzacions al carrer?

—Nosaltres som una

ARXIU / EFE

